

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา : คุณค่าและแนวทางการส่งเสริม Research Utilization for Educational Quality Development : Value and Enhancing Guidelines

เก็จกนก เอื้อวงศ์*

*สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*Corresponding author. Email: kurwongse@gmail.com

บทคัดย่อ

การใช้ประโยชน์จากการวิจัยเป็นการนำความรู้จากผลการวิจัยและกระบวนการวิจัย มาใช้เพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงาน การจัดทำข้อเสนอของนโยบายและแผน การใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร และนำมาใช้เพื่อสร้างหรือต่อยอดความรู้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งควรมีแนวทางในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของงานวิจัย การพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้าถึงงานวิจัยที่มีคุณภาพ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนาางานวิจัย และการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้บุคลากรได้ตระหนักและมีกิจกรรมที่จะใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้มากขึ้น

คำสำคัญ: การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย คุณค่า แนวทางการส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

Research utilization is the application of knowledge from research findings and research processes to develop and improve work performance, to provide policy and planning proposals, to use for administrator's decision making and to create or enhance knowledge in the work operation in educational institutions. Therefore, there should be guidelines for enhancing research utilization including; to create awareness in the value of research, to develop reliable quality research, to provide the opportunities of personnel to access to qualified research, to create learning network and developing research and to create the research culture for development of educational quality. The guidelines will enhance and impel personnel to be aware and to take more active part in the research utilization.

Keywords: Research utilization, Value, Enhancing Guideline, Quality of Education

บทนำ

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริง และคำตอบของปัญหาต่างๆ โดยวิธีการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลหรือทดลองด้วยวิธีการที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ผลการวิจัยจึงเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการวิจัยของนักวิจัยที่ใช้ความรู้ความสามารถ ความเพียรพยายามในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามวิธีการกระบวนการวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ นวัตกรรมหรือวิธีการในการแก้ปัญหา พัฒนางานและพัฒนางานองค์การรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาการในสาขาต่างๆ ให้มีความเจริญก้าวหน้า ผลการวิจัยจึงมีคุณค่าต่อการพัฒนาองค์การ สังคมและประเทศชาติ สำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา ปัจจุบันมีการพัฒนางานวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษามีการศึกษาค้นคว้าและผลิตงานวิจัยอย่างกว้างขวางมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยโดยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ใช้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง ยังขาดการเก็บรวบรวม เผยแพร่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยังไม่ได้มีการนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อขยายองค์ความรู้หรือต่อยอดงานวิจัยที่ชัดเจน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบุคลากรทางการศึกษายังตระหนักถึงคุณค่าของผลงานวิจัยไม่มากนัก และไม่ได้มีการศึกษา ค้นคว้า และนำผลการวิจัยที่มีอยู่มากมายมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เพียงพอ ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากการวิจัยจึงเป็นประเด็นสำคัญที่เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและได้ผลการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยหรือหน่วยงานที่ผู้เกี่ยวข้องควรได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือส่งเสริมสนับสนุนให้

มีการใช้ประโยชน์จากการวิจัยให้กว้างขวางและคุ้มค่ากับการลงทุนในการดำเนินการวิจัย และนำมาใช้เพื่อเพิ่มคุณค่าในเชิงการพัฒนา ซึ่งนักการศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา ควรตระหนักถึงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 ที่ต้องเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนา นวัตกรรมและผลิตภาพและเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และ นวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ระบุไว้ชัดเจนเกี่ยวกับการ ผลิตงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยว่า ต้องมีการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ จากการศึกษาในการพัฒนาคนเพื่อเพิ่มผลผลิต มูลค่าทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ความหมายของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยสามารถแบ่งประเภทไว้หลายลักษณะ ดังนี้

Reid and Fortune (1992) ได้จำแนกประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไว้ 5 ลักษณะคือ 1) การใช้ประโยชน์เชิงเครื่องมือ (Instrumental Utilization) โดยผู้ใช้งานวิจัย หรือผู้ปฏิบัติงานปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน การตัดสินใจและการแก้ปัญหาในการทำงาน หลังจากได้ศึกษาผลการวิจัย 2) การใช้ประโยชน์เชิงความคิด (Conceptual Utilization) โดยผู้ใช้งานวิจัยจะมีมุมมองที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้มีมุมมองที่จะนำไป ประยุกต์ใช้โดยเชื่อมโยงประสบการณ์และความเชื่อของตนเองกับข้อค้นพบในผลการวิจัย 3) การใช้ประโยชน์ในการกระตุ้นจิตใจ (Persuasive Utilization) โดยผู้ใช้งานวิจัยใช้ ข้อค้นพบจากงานวิจัยสนับสนุนจุดยืน ซึ่งอาจจะท่อนในลักษณะการชักชวน จูงใจโน้มน้าว สนับสนุน ตัดสินใจและอำนวยความสะดวก 4) การใช้ประโยชน์จากวิธีการวิจัย (Methodological Utilization) โดยผู้ใช้งานวิจัยอาจนำเครื่องมือวิจัยไปใช้ ซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบมาตรฐาน หรือเครื่องมือวิจัยอื่นๆ และ 5) การใช้ประโยชน์ทางอ้อม (Indirect Utilization) โดยผู้ใช้งานวิจัยสามารถใช้ทฤษฎี รูปแบบปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติในการดำเนินการวิจัย แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยโดยตรง หรือเป็นการได้รับความรู้จากการเรียนใน ระดับที่สูงขึ้น หรือจากการอ่านบทความวิจัยหรือทำงานร่วมกับบุคคลที่อยู่ในวงการวิจัย ส่วน Estrabrook (1999) ได้กำหนดประเภทของการใช้ประโยชน์ไว้ใกล้เคียงกัน โดยแบ่งประเภทการใช้ไว้ 4 ประเภท คือ 1) การใช้ประโยชน์โดยตรง (Direct Research Utilization) เป็นการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานโดยตรง 2) การใช้ประโยชน์ทางอ้อม (Indirect Research Utilization) เป็นการนำผลงานวิจัยเพื่อ

เปลี่ยนความคิดหรือความเชื่อเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงาน 3) การใช้ประโยชน์เชิงชักชวน (Persuasive Research Utilization) เป็นการใช้ผลงานวิจัยในการชักชวนผู้ที่มีตำแหน่งในการตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือการปฏิบัติ และ 4) การใช้ประโยชน์โดยรวม (Overall Research Utilization) เป็นการใช้งานวิจัยในลักษณะเฉพาะ

สำหรับหน่วยงานของประเทศไทย คือ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2558) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2559) ได้แบ่งประเภทของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนี้

1. การใช้ประโยชน์ด้านนโยบาย เป็นการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยเชิงนโยบาย เพื่อประกอบการตัดสินใจใช้เป็นข้อมูลการประกาศใช้กฎหมาย หรือกำหนดมาตรการ กฎเกณฑ์ หลักการ แนวทางการพัฒนาโดยองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น หรือระดับหน่วยงาน

2. การใช้ประโยชน์ด้านสาธารณะ เป็นการดำเนินงานเพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้ในวงกว้างเพื่อประโยชน์ของสังคมและประชาชนทั่วไป ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนวิธีคิด พฤติกรรม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างสังคมคุณภาพ และส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การใช้ประโยชน์ด้านสาธารณสุข ด้านการบริหารจัดการสำหรับวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยภาคประชาชน ด้านศิลปะ และวัฒนธรรม ด้านวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง

3. การใช้ประโยชน์ด้านพาณิชย์ เป็นผลงานวิจัยที่เน้นสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ หรือผลิตภัณฑ์ซึ่งก่อให้เกิดรายได้ หรือนำไปสู่การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ และลดการนำเข้าเทคโนโลยีจาก ต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการ ผลิตและการบริการ

4. การใช้ประโยชน์ด้านชุมชนและพื้นที่ เป็นการนำกระบวนการ วิธีการ องค์ความรู้ การเปลี่ยนแปลง การเสริมพลังอันเป็นผลกระทบที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น พื้นที่ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์การขยายผลต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคมอื่น

5. การใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ เป็นการนำองค์ความรู้จากผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ ระดับชาติ หนังสือ ตำรา บทเรียน ไปเป็นประโยชน์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทางวิชาการ การเรียนรู้ การเรียน การสอน ในวงวิชาการและผู้สนใจด้านวิชาการ รวมถึงการนำผลงานวิจัยไปวิจัยต่อยอด

หรือการนำไปสู่ Product และ Process ไปใช้ในการเสริมสร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยี

6. การใช้ประโยชน์ทางอ้อมของงานสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์คุณค่าทางจิตใจ กระตุ้นจิตใจ ก่อให้เกิดสุนทรียภาพ สร้างความสุข

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย สามารถจำแนกได้เป็น การใช้ประโยชน์เชิงเครื่องมือ การใช้ประโยชน์เชิงความคิด การใช้ประโยชน์เชิงชักจูง การใช้ประโยชน์จากวิธีการวิจัยและการใช้ประโยชน์ทางอ้อม หรืออาจจำแนกลักษณะของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในลักษณะทั่วไป คือ การใช้ประโยชน์ด้านนโยบาย การใช้ประโยชน์ด้านสาธารณะ การใช้ประโยชน์ด้านพาณิชย์ การใช้ประโยชน์ด้านชุมชน และพื้นที่ และการใช้ประโยชน์ด้านวิชาการ ส่วนในการใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาสถานศึกษานั้น มีลักษณะของการใช้ประโยชน์ คือ การใช้เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย การใช้เพื่อการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางาน การใช้เพื่อตัดสินใจประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานและการใช้เพื่อสร้างองค์ความรู้

คุณค่าของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

Brown และ Rodger (1999) กล่าวถึง คุณค่าของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ซึ่งให้แนวคิดว่า ในการประกอบวิชาชีพนั้น บุคคลต้องมีความรับผิดชอบสองประการ คือ เพื่อพัฒนาความรู้ด้านทางวิชาการที่สนับสนุนงานในวิชาชีพผ่านการวิจัย และเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องมาจากการวิจัยช่วยในการจัดระเบียบ และประเมินความรู้เพิ่มเติม ช่วยตอบคำถามและค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ผ่านการศึกษารวบรวมปัญหาหรือสถานการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ นักวิจัย ผู้บริหาร บรรณารักษ์การวารสาร และนักศึกษาทุกคนต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลต่อเรื่องนี้ เพื่อจะสร้างความเชื่อมั่นว่าการวิจัยถูกนำมาใช้ในการปฏิบัติงานในการประกอบอาชีพ

สำหรับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในทางการศึกษานั้น นักวิชาการกล่าวถึงคุณค่าไว้ ดังนี้

Scott and McNeish (2013) กล่าวว่า แม้งานวิจัยจะไม่สามารถตอบคำถามเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาได้ทั้งหมด แต่งานวิจัยก็มีความแตกต่างหลากหลายที่สถานศึกษาสามารถจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของตน โดยสามารถนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้ 1) การระบุความต้องการ และประเด็นปัญหาต่างๆ เช่น การหาความสัมพันธ์หรือสาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการใช้งานวิจัยเพื่อการพัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนกลุ่มพิเศษ

เป็นต้น 2) การให้แนวทางการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและครูสามารถเข้าไปศึกษาเพื่อพิจารณาแนวทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 3) การประเมินความคืบหน้าในการปรับปรุงสถานศึกษา โดยการประเมินผลลัพธ์ของโครงการการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่ดำเนินการทั้งในสถานศึกษาหรือร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้งานวิจัยอาจใช้การประเมินร่วมกับข้อมูลที่มีประสิทธิภาพอื่นๆ เพื่อการตัดสินใจบททวนการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษา

เก็จนก เอื้อวงศ์ (2553) กล่าวถึงคุณค่าของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยระบุว่างานวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดคุณค่าในการปฏิบัติงานในวิชาชีพทางการศึกษาได้ ดังนี้

1. การใช้ผลการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย แผนงานหรือโครงการ โดยทั่วไปองค์กรต้องมีภารกิจและทิศทางที่ชัดเจน จึงต้องมีนโยบาย แผนงานหรือโครงการเป็นกรอบในการดำเนินงาน การได้มาซึ่งนโยบาย แผนงานหรือโครงการที่เป็นแนวทางการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและมีเหตุและผลนั้น ต้องอาศัยข้อมูลผลการวิจัยเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ

2. การใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน ในการปฏิบัติงานของบุคลากร อาจประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องหาวิธีการแก้ไข โดยอาจมีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา วิธีการใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติการแก้ไขและตรวจสอบผลการแก้ไขว่า สามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่อย่างไร การดำเนินการดังกล่าวเป็นการใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา

3. การใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน ในการปฏิบัติงานในวิชาชีพทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูจะมีเป้าหมายในการดำเนินงาน นั่นคือ คุณภาพการศึกษาหรือคุณภาพผู้เรียน ผู้บริหารหรือครูต้องแสวงหาวิธีการปรับปรุงและพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งก็จะได้องค์ความรู้จากผลงานวิจัยได้

4) การใช้ผลการวิจัยเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ในบทบาทของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานที่ต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการตัดสินใจที่ดี มีเหตุผล รอบคอบและลดความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากผลการวิจัยเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยอาจแสวงหาผลการวิจัยที่มีอยู่แล้ว หรือได้จากการวิจัยของผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานเอง แล้วนำผลการวิจัยนั้นมาใช้ในการตัดสินใจ

5) การใช้ผลการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ เป็นการนำผลการวิจัยเพื่อเป็นฐานในการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งในการทำวิจัยแต่ละเรื่อง นักวิจัยจำเป็น

ต้องศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและแนวทางในการดำเนินการวิจัย ให้มีความชัดเจนมากขึ้น ผลการวิจัยจึงถูกนำมาใช้ในการสร้างหรือขยายพรมแดนขององค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นพื้นฐานของการวิจัยขั้นต่อไป

กล่าวโดยสรุป คุณค่าของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่สำคัญคือ ใช้ประโยชน์เพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนางาน ส่งเสริมการปฏิบัติงานในวิชาชีพทางการศึกษา และใช้ประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานของบุคลากรทางการศึกษา และผู้บริหารการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

แม้ว่าการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยจะมีประโยชน์และมีคุณค่าในหลายด้าน แต่สำหรับในวิชาชีพทางการศึกษาแล้ว ยังมีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะเมื่อเปรียบกับงานวิจัยในสาขาอื่น Hannan และคณะ (อ้างถึงใน Scott and McNeish, 2013) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้งานวิจัยของผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆ พบว่า อาชีพทางการศึกษามีแนวโน้มที่จะใช้งานวิจัยน้อยกว่าวิชาชีพอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีพด้านสุขภาพ

Adedoyin (2015) วีรนุช ทองแดง (2546) และเก็จกนก เอื้อวงศ์ (2560) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่า ปัญหาในการนำผลงานวิจัยไปใช้นั้นเป็นปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาที่เกิดจากข้อค้นพบหรือคุณภาพของงานวิจัยเอง ปัญหาของผู้ใช้งานวิจัย ปัญหาการเข้าถึงงานวิจัย รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากพิจารณาในรายละเอียด มีดังนี้

1. ปัญหาด้านคุณภาพของงานวิจัย การที่งานวิจัยไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์มากเท่าที่ควร เนื่องจากบุคลากรยังขาดความเชื่อถือจากผลงานวิจัย ผลงานวิจัยไม่ชัดเจน งานวิจัยบางส่วนเป็นงานวิจัยที่ใช้เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะไม่ได้เป็นงานที่เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาการปฏิบัติงานและสถานศึกษา และเป็นงานวิจัยที่ใช้เฉพาะหน่วยงาน เฉพาะพื้นที่ ซึ่งทำให้การนำมาประยุกต์ใช้ค่อนข้างยาก นอกจากนี้การนำเสนอและการสื่อสารผลงานวิจัยยากต่อการทำความเข้าใจและการนำมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะงานวิจัยที่ใช้สถิติขั้นสูง

2. ปัญหาด้านผู้ใช้งานวิจัย ปัญหาด้านนี้เป็นปัญหาตื้นๆ ของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ปัญหาสำคัญคือ ผู้ใช้งานวิจัยไม่ตระหนักถึงคุณค่าของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และบางส่วนโดยเฉพาะนักศึกษาขาดทักษะในการวิเคราะห์วิพากษ์และการประเมิน

ผลงานวิจัยเพื่อเลือกใช้งานวิจัย รวมทั้งยังขาดทักษะในการค้นคว้า ทั้งการค้นคว้าจาก อินเทอร์เน็ต และการค้นคว้าจากห้องสมุด

3) ปัญหาด้านการเข้าถึงงานวิจัยและแหล่งข้อมูลงานวิจัย การที่ผู้ใช้ประโยชน์ นำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ได้ไม่ดีนั้น เนื่องมาจากปัญหาที่ผู้ใช้งานวิจัยไม่สามารถ เข้าถึงงานวิจัยและแหล่งข้อมูลวิจัยได้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการขาดระบบสารสนเทศที่ รวบรวมผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ และแหล่งข้อมูลผลงานวิจัยที่มีอยู่เข้าถึงได้ยาก นอกจากนั้นระบบอินเทอร์เน็ตในหน่วยงานบางแห่งไม่เสถียร การค้นคว้าและดาวน์โหลด มาใช้งานได้ค่อนข้างยาก รวมทั้งผลงานวิจัยที่อยู่ในฐานข้อมูลค่อนข้างเก่า

4) ปัญหาด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เนื่องจาก หน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ผลงานวิจัย และการใช้ประโยชน์ หน่วยงานต้นสังกัดขาดการสนับสนุนข้อมูลผลการวิจัย สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานวิจัยและการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

จะเห็นได้ว่า ปัญหาอุปสรรคในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ยังคงเป็นปัญหาที่ สำคัญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งทำให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพทาง การศึกษาอาจไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร สถานศึกษาหรือผู้บริหารในหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักและ หาแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยอย่างจริงจัง

แนวทางในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

จากปัญหาอุปสรรคในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยให้เกิดคุณค่าต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริงนั้น มีปัญหาในหลายด้าน ปัญหาบางด้านก็ขึ้นอยู่กับ ผู้ใช้ประโยชน์เองที่อาจจะไม่คำนึงความสำคัญของงานวิจัย โดยเฉพาะผู้บริหารที่ไม่ใช้ งานวิจัยและสารสนเทศจากงานวิจัยมาเป็นฐานในการบริหารจัดการต่างๆ ปัญหาของ คุณภาพงานวิจัยและความไม่เชื่อถือในงานวิจัย รวมไปถึงปัญหาที่เกี่ยวกับการไม่ได้รับ ส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ดังนั้นในการที่ จะผลักดันให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักการศึกษา ได้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยจริงจังก ในการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในยุคการปฏิรูปการศึกษาเพื่อขับเคลื่อน เข้าสู่ประเทศไทยสู่ยุค 4.0 แนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ ควรประสานความร่วมมือกันที่จะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อน บุคลากรและหน่วยงานทางการศึกษาได้นำการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีแนวทาง ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของงานวิจัย

การสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของงานวิจัยเป็นประเด็นสำคัญเบื้องต้นของการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เพราะผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นนักการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา หรือครู อาจารย์ หากไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยก็จะไม่นำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยจึงจำเป็นต้องทำให้บุคลากรได้ให้เห็นคุณค่าของงานวิจัยว่า งานวิจัยเป็นสารสนเทศที่มีความสำคัญที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนา สร้างนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน Wilson และคณะ (2003) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และสนับสนุนให้นำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะในสถานศึกษาผู้บริหารต้องแสดงให้เห็นว่า การนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครู

ดังนั้น ในการที่จะส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายให้สถานศึกษาต่างๆ ได้ทำวิจัยและใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และสนับสนุนให้มีการอ้างอิงงานวิจัยในเอกสารสำคัญ เช่น แผนพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการสร้างจุดใจให้เกิดความเชื่อว่า การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ ผลการวิจัยจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง การนำงานวิจัยมาใช้สามารถทำให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงการพัฒนาการปฏิบัติงานและประโยชน์ที่จะได้เป็นสิ่งตอบแทนต่อตนเอง ซึ่งในประเด็นนี้ Rogers (2003) กล่าวถึงการจุดใจซึ่งเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมในแง่มุมต่างๆ เป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการใช้นวัตกรรม คือ เมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีนวัตกรรมเกิดขึ้นทำความเข้าเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ขั้นตอนไปคือขั้นเชิญชวนให้ใช้นวัตกรรม (Persuasive) โดยชวนให้เห็นความคุ้มค่าของนวัตกรรมนั้นๆ และเมื่อมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมแล้วบุคคลก็จะตัดสินใจเลือกใช้ และนำไปปฏิบัติจริงได้

2. การพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพเชื่อถือได้

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยตามที่กล่าวข้างต้นปัจจัยหนึ่งคือ คุณภาพงานวิจัย ซึ่งผู้ใช้งานวิจัยมักสะท้อนว่า ยังขาดความน่าเชื่อถือไม่ชัดเจนและไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การจะส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความเชื่อมั่นว่า งานวิจัยที่จะนำมาใช้ประโยชน์มีคุณภาพ ทั้งในส่วนของกระบวนการวิจัยที่เชื่อถือได้และผลการวิจัยที่ถูกต้อง แม่นยำสอดคล้องกับแนวคิดของ Rogers (2003) ที่ระบุว่า การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมต้องทำให้เกิดการยอมรับนวัตกรรม โดยนวัตกรรมต้องมีประโยชน์ สามารถทดสอบและเห็นผลใน

เชิงประจักษ์ได้ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มคุณค่าของงานวิจัยที่จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้นั้น นอกจากความถูกต้องตามหลักวิชา ยังต้องมีความเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและพัฒนางาน สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของชาติด้วย

สำหรับแนวทางการส่งเสริมเพื่อให้เกิดการพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพนั้นอาจดำเนินการโดยหน่วยงานหรือสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบาย จัดระบบ และกลไก เพื่อให้บุคลากรหรือครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ้และเน้นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และเพิ่มศักยภาพการทำวิจัยให้กับบุคลากร นอกจากนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเพิ่มศักยภาพการทำวิจัยให้กับบุคลากร โดยการส่งเสริมให้มีทีมวิจัยในหน่วยงานและสร้างเครือข่ายความร่วมมือการวิจัย (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2560) ในประเด็นนี้ Wilson และคณะ (2003) เห็นว่า การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยนั้นสถานศึกษาควรจัดทำโครงการวิจัยปฏิบัติการเพื่อให้ครูทำวิจัยที่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นประโยชน์จัดให้ครูมีเวลาในการเข้าร่วมในการฝึกอบรม ร่วมในการสัมมนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัย บูรณาการข้อมูลสารสนเทศงานวิจัยจากภายนอกเขตพื้นที่มาใช้เป็นองค์ความรู้ในพื้นที่ บรรจุประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวิจัยไว้ในโครงการปรับปรุงสถานศึกษา ช่วยครูให้พัฒนาทักษะในการเข้าถึงรายงานวิจัยที่มีคุณภาพ และเข้าใจเกี่ยวกับความสอดคล้องของข้อค้นพบจากงานวิจัยในบริบทของท้องถิ่น รวมทั้งจัดการให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการหรือการสัมมนาโดยวิทยากรระดับชาติ นอกจากนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรมุ่งเน้นให้นักศึกษากำหนดหัวข้องานวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของชาติ และสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งกำกับ ควบคุมให้การผลิตงานวิจัยมีความถูกต้องตามหลักวิชา และเป็นงานวิจัยที่เอื้อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านการวิจัยโดยให้ความสำคัญกับสาระเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยมากขึ้น รวมทั้งการสังเคราะห์งานวิจัย และทักษะเกี่ยวกับการประเมินและวิพากษ์งานวิจัย (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2560)

3. การเปิดโอกาสให้เข้าถึงงานวิจัยที่มีคุณภาพ

จากปัญหาอุปสรรคที่กล่าวถึงการที่ผู้ใช้งานวิจัยไม่สามารถเข้าถึงงานวิจัยและแหล่งข้อมูลวิจัยได้ ซึ่งเป็นปัญหาทั้งในส่วนของการขาดระบบสารสนเทศของงานวิจัย และช่องทางการสื่อสารงานวิจัยที่ดี Rogers (2003) กล่าวถึงการสื่อสารว่า เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเผยแพร่นวัตกรรมไปสู่กลุ่มผู้ใช้ การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่งานวิจัย

อย่างกว้างขวาง หลากหลายช่องทาง จะช่วยทำให้เกิดการแพร่กระจายความรู้จากงานวิจัยไปสู่ผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้งานวิจัยรู้ว่ามีงานวิจัยอยู่ที่ไหนและใครเป็นผู้ทำวิจัยนั้น การเปิดโอกาสให้มีช่องทางสื่อสารอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้วิจัยกับผู้ใช้งานวิจัยจะเป็นปัจจัยระดับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนความรู้และผลการวิจัย ทำให้การเผยแพร่งานวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการจัดช่องทาง การเข้าถึงงานวิจัยที่สะดวกและง่ายจะมีผลต่อการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติมากขึ้น (ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด และนิตยา สำเร็จผล, 2551)

แนวทางการส่งเสริมเพื่อเปิดโอกาสให้เข้าถึงงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินการโดยให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานเพิ่มศักยภาพและสนับสนุนบุคลากรให้เผยแพร่งานวิจัยได้อย่างกว้างขวาง โดยใช้ช่องทางที่หลากหลาย และพัฒนาครูหรือสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้วิจัยกับผู้ใช้งานวิจัย เผยแพร่ผลงานวิจัยหรือเอกสารทางวิชาการไปยังสถานศึกษาขนาดเล็กที่ห่างไกล โดยเฉพาะสถานศึกษาที่ใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่ทั่วถึง จัดทำเอกสารหรือจุลสารเสนอผลงานวิจัยของครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา โดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สรุปข้อค้นพบที่กระชับชัดเจน และใช้รูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2560) ซึ่งในประเด็นนี้ Hemsley-Brown and Oplatka, (2004) ได้ศึกษาและได้ข้อพบว่า สิ่งที่ทำให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ คือต้องมีการนำเสนอข้อสรุป ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้ข้อค้นพบจากการวิจัย โดยเฉพาะไม่ควรใช้ภาษาที่ใช้เป็นศัพท์เฉพาะที่ทำให้เข้าใจยาก นอกจากนั้น Santo, Choice and Austin (2002) ยังกล่าวถึงข้อเสนอแนะในงานวิจัยว่า ข้อเสนอแนะที่มีความเฉพาะเจาะจงเป็นรูปธรรมถึงขั้นแสดงตัวอย่างจะถูกนำไปใช้จริงได้มากกว่า และการนำเสนอผลงานด้วยปากเปล่าจะมีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้มากกว่าการนำเสนอด้วยการเขียน

4. การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนางานวิจัย

การมีเครือข่ายการวิจัยจะส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยซึ่ง Hemsley-Brown and Oplatka (2004) กล่าวว่า กลไกที่ทำให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ที่สำคัญ คือ การสร้างเครือข่ายหรือชุมชนที่สนับสนุนกัน ซึ่งอาจประกอบด้วย นักวิจัยด้วยกันเองในหลายสาขา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวงการวิจัย การสร้างเครือข่ายจะช่วยให้มีการสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งถือเป็นกลไกที่ทำให้ผู้ใช้งานเกิดความไว้วางใจต่อผู้วิจัยและต่อผลงานวิจัย อันจะช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้มากขึ้น นอกจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานวิจัยระหว่าง ผู้ใช้งานวิจัยและผู้วิจัยแล้ว มาตรการเกี่ยวกับ

การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพอีกลักษณะหนึ่งที่กำหนดไว้คือ การส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำวิจัยโดยให้บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงหรือผู้ชี้แนะ ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Battista (1989) ที่เสนอไว้ว่าการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการการนำนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ (Innovation Adoption)

ดังนั้น ในการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนางานวิจัยนั้น สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการทำวิจัยร่วมกัน แล้วนำผลการวิจัยและองค์ความรู้จากงานวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาหรือหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุภัทรา โกชะโยธินและคณะ (2561) ซึ่งนำเสนอว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลงด้านพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพต้องมีกลยุทธ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ด้วยการวิจัย นอกจากนี้ ในการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน เช่น เครือข่ายแบบโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องหรือกลุ่มโรงเรียนนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาโดยให้การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ และส่งเสริมให้ทำความร่วมมือเป็นเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัย นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัย หรือเป็นพี่เลี้ยงหรือผู้ชี้แนะในการทำวิจัยของบุคลากรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการทำวิจัย และสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2560)

5. การสร้างวัฒนธรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการวิจัยในสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาถือว่าเป็นแนวทางที่สำคัญเพราะจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนในการใช้ประโยชน์ในการวิจัย ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมนั้นพบว่า วัฒนธรรมขององค์การจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมประยุกต์ใช้นวัตกรรมและความรู้ใหม่ ซึ่งจะถูกนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงกับกระบวนการตัดสินใจภายในองค์การ (Rogers, 2003) นอกจากนี้ Craik and Rappolt (2003 อ้างถึงในทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า, 2554) ศึกษาและพบว่า องค์การหรือหน่วยงานที่มีบรรยากาศการทำงานแบบการอภิปรายเกี่ยวกับผลการงานจะทำให้เกิดการนำผลการวิจัยไปใช้ในการทำงานได้ ดังนั้น การส่งเสริมให้หน่วยงานมีวัฒนธรรมการวิจัยจะเป็นกลไกสำคัญในการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยของบุคลากร ซึ่งแนวทางในการสร้าง

วัฒนธรรมวิจัย อาจดำเนินการโดยผู้บริหารหน่วยงานจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการวิจัย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดกิจกรรม เพื่อให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ แก่บุคลากรที่ทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนหรือพัฒนาการปฏิบัติ และนำ ผลงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ ด้านการวิจัย และแนวทางหรือวิธีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ด้านการวิจัย และหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิจัย และเข้าร่วมประชุมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลาย ๆ ระดับ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2560)

บทสรุป

ผลการวิจัยซึ่งเป็นผลจากการศึกษาค้นคว้าของนักวิจัยที่ใช้ความรู้ความสามารถ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการเผยแพร่ และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงาน การจัดทำข้อเสนอของนโยบายและแผน การใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือนำมาใช้เพื่อสร้างหรือต่อยอดความรู้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ทางการศึกษา อย่างไรก็ตามก็ยังคงพบว่า การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในวงการศึกษา มีไม่มากนัก เนื่องจากปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ปัญหาในด้านคุณภาพของงานวิจัย ปัญหาด้านความรู้ความสามารถของผู้ซึ่งงานวิจัย ปัญหาด้านการเข้าถึงงานวิจัย และปัญหา การขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ จากปัญหาดังกล่าว จึงควรมีแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของงานวิจัย การพัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพที่เชื่อถือได้ การเปิด โอกาสให้บุคลากรเข้าถึงงานวิจัยที่มีคุณภาพ การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และ พัฒนางานวิจัย และการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งแนวทาง ดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้บุคลากรได้ตระหนักและมีกิจกรรมที่จะใช้ประโยชน์ จากงานวิจัยได้มากขึ้น อันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาไปสู่ยุค 4.0 ที่เน้นการพัฒนา นวัตกรรมและผลิตภาพได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2553). หน่วยที่ 5 การเขียนรายงานการวิจัยและการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย. ใน: เก็จกนก เอื้อวงศ์ และเข็มทอง ศิริแสงเลิศ (บรรณาธิการ). **การวิจัยทางการบริหารการศึกษา**. หน้า.184-220 นนทบุรี: สวัสดิ์การพิมพ์.
- _____. (2560). กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ**, 10 (2), 190-207.
- ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า. (2554). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย. **มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานกongsสนับสนุนการวิจัย**.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2556). หน่วยที่ 14 การประยุกต์ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ใน: **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 11-15 (หน้า1-79)**. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรนุช ทองแดง. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนในสถานศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด และนิตยา สำเร็จผล. (2551). **ปัญหาการนำผลงานวิจัยไปสู่ภาคปฏิบัติของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม.
- สุภัทรา โกษะโยธิน พรชัย เทพปัญญา และชัยชนะ อิงคะวัต. (2561) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนสาธิต สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ. **วารสารครุศาสตร์สาร**, 12(1), 73-92.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2559). **การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย สกว. ประจำปี 2558**. กรุงเทพฯ: สแกนด์-มีเดีย คอร์ปอเรชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2558). **การใช้ประโยชน์งานวิจัย**. กองประเมินผลและจัดการความรู้การวิจัย.(ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 5 เมษายน 2560 จาก http://i4biz.nrct.go.th/ewt_news.php?nid=34.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- Adedoyin, O. O. (2015). Barriers Inhibiting Utilization of Educational Research Findings within the School System: Views of Botswana Junior Secondary School Teachers. **International Journal of Research in Humanities and Social Studies**, 2(1), 1-9.
- Battista, R.N. (1989). Innovation and diffusion of health-related technologies. A conceptual framework. **International Journal of Technology Assessment in Health Care**, 5(2), 227-248.
- Bennett, S., Tooth, L., McKenna, K., Rodger, S., Strong, J., Ziviani, J., et al. (2003). Perceptions of evidence-based practice: A survey of Australian occupational therapists. **Australian Occupational Therapy Journal**, 50, 13–22.
- Brown, G. T., Rodger, S. (1999). Research utilization models: Frameworks for implementing evidence-based occupational therapy practice. **Occupational Therapy International**, 6(1), 1–23.
- Craik, J., and Rappolt, S. (2003). Theory of research utilization enhancement: A model for occupational therapy. **Revue Canadian**, 70(5), 266-275.
- Estabrooks, C. A. (1998) The concept structure of research utilization. **Research in Nursing & Health**, 22, 203-216.
- _____. (1999). Modeling the individual determinants of research utilization. **Western Journal of Nursing Research**, 21(6), 758-772.
- Hemsley-Brown, J. and Oplatka, I. (2004) Bridging the research-practice gap: Barriers and facilitators to research use among school principals from England and Israel. **International Journal of Public Sector Management**, 18(5), 424-446.
- Jones, J. (2000). Performance improvement through clinical research utilization: The Linkage model. **Journal of Nursing Care Quality**, 15(1), 49-54.
- Reid, W., and Fortune, A. (1992). Research utilization in direct social work practice. In A. Grasso and I. Epstein (Eds.), **Research utilization in the Social Services**. New York: Haworth Press.
- Rogers, Everett M. (2003). **Diffusion of in novations**. 5th ed. New York, N.Y.: Free Press.

- Santo, T. D, Goldberg, S., Choice, P. and Austin M. J. (2002). Exploratory research in public social service agencies: As assessment of dissemination and utilization. **The Journal of Sociology & Social Welfare**, 9(4), 58-61.
- Scott, S. and McNeish, D. (2013). **School leadership evidence review: using research evidence to support school improvement**. National Centre for Social Research for CUBeC. Department for Education.
- Stetler, C. B. (2001) Updating the Stetler Model of research utilization to facilitate evidence - based practice. **Nursing Outlook**, 49(6), 272-279.
- Titler, MG, Kleiber, C, Steelman, V., Goode, C., Rakel, B., Barry-Walker, J., Small, S., Buckwalter, K. (1994). Infusing research into practice to promote quality care. **Nurse research**, 43(5), 307-313.
- Wilson, R., Hemsley-Brown, J., Easton, C. and Sharp, C. (2003). **Using the research for school improvement: The LEA's role**. National Foundation for Educational Research. Berkshire.